

Verksamhetsplan för Montessoriförskolan Linblomman

2026/2027

Inledning

- 1.1 Organisation
- 1.2 Linblommans verksamhetsidé

Förskolans uppdrag

Ledardeklaration

Montessoripedagogiken - auktorisation

- 4.1 Montessoripedagogikens hörnstenar
- 4.2 Montessorimaterial
- 4.3 Barngruppen
- 4.4 Lärarna

Normer och värden

Omsorg, utveckling och lärande

Barns delaktighet och inflytande

Förskola och hem

Övergång och samverkan

Uppföljning, utvärdering och utveckling

1. Inledning

Montessoriförskolan Linblomman drivs som en ekonomisk förening med vårdnadshavare och rektor i sittande styrelse.

Föreningens syfte är att bedriva en förskola med Montessoripedagogik och följa Montessoriförbundets kriterier för att vara en Montessoriförskola.

Rektorn är anställd av styrelsen och har det övergripande ansvaret för den dagliga verksamheten.

Förskolan ligger i stadsdelen Norrstrand, med närhet till skog, sjö, lekparker och grönområden.

Förskolans lokaler är uppdelade på två avdelningar som är ljusa, fina, trivsamma och anpassade efter vår Montessoripedagogik.

1.1 Organisation

Huvudman för förskolan är styrelsen, ansvarig för den pedagogiska verksamheten är rektor. Styrelsen har möte ca 1 gång/månad och består av 7 ledamöter. Alla medlemmar i föreningen deltar i någon arbetsgrupp: ute/innegrupp, ekonomigrupp, rekryteringsgrupp, personalgrupp eller matgrupp.

Barngruppen består av max 27 barn inskrivna på två avdelningar, Fröet 1-3 år och Linet 3-6 år.

Förskolan har 6 anställda lärare, vilka är fördelade i två arbetslag. Lärarna schemaläggs efter barnens schema, våra öppettider speglar därför det behov av öppettider som finns i kooperativet där ramtiden är samma som i Karlstad kommun.

1.2 Linblommans verksamhetsidé

Vår verksamhet har som mål att alltid utgå från det som är bäst för barnen. Vi ska bedriva en förskola med Montessoripedagogisk inriktning där det enskilda barnet ska utvecklas till en självständig, harmonisk och social fungerande individ.

För att möjliggöra detta krävs:

- att vi strävar efter att ha små barngrupper med hög lärartäthet
- att vi försöker att skapa en fysisk och mental miljö där alla kan känna sig trygga och stimulerade
- att vi ska ha pedagoger som till största delen är förskollärare med Montessoripedagogiskt utbildning
- att vi ska ha en organisation där alla känner sig delaktiga och kan påverka
- att vårdnadshavarnas arbetsinsats ska vara så rättvist och jämnt fördelad som möjligt
- att vårt gemensamma arbete ska präglas av att ständig utveckling, förnyelse och förbättring av verksamheten

2. Förskolans uppdrag

"Förskolan ingår i skolväsendet och vilar på demokratisk grund. Av skollagen (2010:800) framgår att utbildningen i förskolan syftar till att barn ska inhämta och utveckla kunskap och värden. Den ska främja alla barns utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på."

(Lpfö 18, rev 25)

Förskolans läroplan (Lpfö18, rev 25) innehåller de **mål** som anger inriktningen på förskolans utbildning och därmed också den förväntade kvalitetsutvecklingen på förskolan.

Alla som arbetar i förskolan ska följa den värdegrund som anges i förskolans läroplan och bidra till att förskolans uppdrag genomförs. Undervisningen i förskolan sker under ledning av förskolläraren där rektorn har ansvar för att utbildningen vilar på vetenskaplig grund, beprövad erfarenhet samt att kunskap finns om arbetssätt och lärvverktyg som bäst gynnar barnens utveckling.

3. Ledardeklaration

Vision

Min vision som rektor är att vi tillsammans skapar en förskola där barn och lärare trivs och får utvecklas i en rolig, trygg och stimulerande miljö. En förskola där alla visar omsorg och respekt för varandra och där vårdnadshavarna med trygghet lämnar sina barn.

Ledarskapsdeklaration

I förskolans styrdokument regleras rektors ansvar och vad som förväntas av medarbetarna. För mig är det viktigt att säkerställa kopplingen mellan den dagliga utbildningen som sker och våra styrdokument. Alla som arbetar i verksamheten ska ha kunskap om de lagar, förordningar och styrdokument som är vägledande för vårt gemensamma uppdrag och som utbildningen grundar sig i. Det är även av stor vikt att vi har samsyn och en gemensam förståelse för styrdokumentens innehåll.

Sandberg och Targamas (2013) förståelsebaserade teori skapar en röd tråd i mitt ledarskap. Det är först när vi synliggjort förståelsen hos individen som vi kan göra förändringar. När vi har en gemensam förståelse för vart vi vill nå och en gemensam förståelse för var vi står kan vi utvecklas tillsammans. Vi skapar oss en föreställning om verkligheten i relation med andra genom att kommunicera, tolka och reflektera tillsammans. Kunskap om den verklighet/det uppdrag vi har är en social konstruktion.

I min verksamhet bedrivs en medveten pedagogisk verksamhet där allt utgår från barnens behov och intressen och där respekt och tillit är våra ledord. Hos oss är tilltron på barnens förmåga stor och en viktig faktor för framgång i lärandeprocessen. De demokratiska värderingar som vårt uppdrag vilar på ska känneteckna lärandet på förskolan. Detta innebär att barn och lärare i största möjliga mån planerar sin dag tillsammans. Vi har en inbjudande kommunikation mellan pedagoger och vårdnadshavare, genom en god daglig kontakt och planerade samtal ges det förutsättningar för samarbete mellan hem och förskola där barnets bästa är i fokus. Det är av stor vikt att barnen och vårdnadshavare känner förtroende och delaktighet i vår förskolas verksamhet och i sitt barns utveckling. Allas lika värde är en självklarhet och vi tar aktivt avstånd från beteenden som kan upplevas kränkande. Vår likabehandlingsplan ska vara känd för alla barn, vårdnadshavare och pedagoger på förskolan. Jag förväntar mig att alla visar respekt för varandra och att alla ser möjligheter istället för hinder. Det är även viktigt att glädje och skratt finns med i vardagen för både barn, lärare och vårdnadshavare.

Den förskola jag vill representera ska nås genom nyfikenhet, ödmjukhet, tillit och tydlighet. Jag som person strävar alltid efter att utveckla mig själv och den strävan ska genomsyra min verksamhet. Vi arbetar i en föränderlig verksamhet i ständigt behov av utveckling och där våra styrdokument ställer krav på att vi ska förhålla oss kritiskt till vårt arbetssätt. Tillsammans ska vi växa och jag förväntar mig att alla bidrar till utveckling. Vi är varandras arbetsmiljö och jag ser varje individ som en tillgång där allas kompetens och kvaliteter är komplementet till en bra helhet.

Ledningsdeklaration skriven av – rektor

4. Montessoripedagogiken

Montessoriförskolan Linblomman har som mål att drivas som en Montessoriförskola vilket kännetecknas av följande:

- I förskolan ska minst 1/3 av den pedagogiska personalen var Montessoriutbildad och högskoleutbildad, ytterligare 1/3 av den pedagogiska personalen ska vara Montessoriutbildad. Montessoriutbildningen ska omfatta den åldersgrupp där undervisningen sker.
- Undervisningen ska vara åldersintegrerad med minst två åldersgrupper i samma grupp.
- Det fria valet tillämpas. Med det fria valet menas att barnet själv efter intresse och i samråd med pedagogen väljer arbetsområde, arbetsformer och tid för arbete.
- Miljön ska vara förberedd och utrustad med Montessorimaterial. Varje barn ska kunna finna material som är utvecklande och stimulerande.
- Det ska finnas tid för att oavbrutet arbetspass på 2-3 timmar.

4.1 Montessoripedagogikens hörnstenar:

- Det mottagliga sinnet

Barn lär sig genom att absorbera intryck från sin omgivning. De formas av dessa och bygger upp sin kunskap från ingenting.

- De sensitiva perioderna

Alla barn följer ett visst mönster i sin utveckling. Under olika perioder är de speciellt mottagliga för olika sorters kunskap. Vi bör ta vara på dessa sensitiva perioder i undervisningen.

- Olika stadier i barns utveckling

Man kan urskilja vissa stadier i barns utveckling. Montessori delade in utvecklingen i sexårsperioder. Den allra viktigaste perioden är den första. Då läggs grunden för de kommande stadierna.

- Utveckling i egen takt

Varje barn ska ha rätt att utvecklas i sin egen takt och efter sina egna förutsättningar. Ett barns utveckling kan aldrig forceras.

- Frihet i fostran

Frihet att välja aktivitet och möjligheten att arbeta ostört är viktiga förutsättningar för inläring.

- Ingen kan lära någon annan något

Läraren kan bara hjälpa barnet att hjälpa sig själv. Lärarens roll är att observera barnets utveckling och erbjuda lämpligt material att arbeta med.

- Samband och beroende

I Montessoripedagogiken betonas att allt har ett samband och att vi alla är beroende av varandra och naturen. Maria Montessori kallade detta "den kosmiska planen". Syftet är att skapa harmoniska människor i harmoni med sin omgivning.

- Att ta ansvar

Barn behöver tränas redan från förskolan att ta ansvar för sitt eget arbete. De behöver också lära sig att ta hand om sin omgivning och varandra.

- Den förberedda miljön

Den miljö barnen vistas i ska vara anpassad efter deras behov. Den kan se olika ut i olika åldrar eftersom deras behov växlar med mognaden.

4.2 Montessorimaterialet

Materialet är inte det centrala utan ses som ett hjälpmedel i inläringen. Varje material har sin bestämda plats. Det är oftast självriktande och fyller flera funktioner. Materialet går från det konkreta till det abstrakta. I materialet får barnet till att börja med stifta bekantskap med konkreta ting som efter hand utvecklas abstrakt. Ex matematikmaterialet som visar klart och tydligt varför man mäter och räknar på ett visst sätt. När ett barn väl förstått matematikens uppbyggnad är det dags att lämna materialet och lösa abstrakta problem utan hjälpmedel.

Allt material finns bara i 1 exemplar, barnen ansvarar för att de olika sakerna inte skadas i onödan. Materialen finns alltid att hämta på samma plats och i barnets höjd, vilket uppmuntrar ordning och självständighet. Den som har använt ett material har ansvar för att det hamnar på sin rätta plats igen. Ordning och reda samt tydliga regler och rutiner gäller. Barnen hjälper varandra och visar hänsyn, är ett visst material upptaget får man vänta på sin tur eller komma överens om att samarbeta. De sociala kontakterna blir många eftersom man arbetar åldersblandat.

Det finns praktiska, intellektuella och sinnestränandeövningar, alltifrån hällövningar och tvättövningar till sinnrikt material som tränar logiskt och matematiskt tänkande. Det finns även material som övar upp skrivförmåga och språk/grammatik, men även övningar som låter barnen träna syn, hörsel, lukt, smak och känsel.

”Jag vill arbeta med mina händer, för det jag gör kommer jag ihåg, det jag hör glömmar jag. All onödig hjälp är ett hinder i min utveckling.”

4.3 Barngruppen

Montessoripedagogiken bygger på åldersblandade grupper där de äldre barnen på ett naturligt sätt tar hand om de yngre. De åldersblandade grupperna har stor betydelse för pedagogiken. Barn i olika åldrar stimulerar varandra och lär sig samarbete. I en grupp med olika åldrar minskar också konkurrensen. Barnen väljer själva om de vill arbeta/leka i grupp eller självständigt. Förutom Montessorimaterialet arbetar vi även med musik, rytmik, rörelse, skapande verksamhet, bakning, samt utflykter och teaterbesök. Vi är ute varje dag oavsett väder.

Maria Montessori pratade om ”världsmedborgare” samt ”utbildning och fred”. Vårt mål är att barnet skall utvecklas till en stark och självständig personlighet. Med självständighet menas dock inte att barnet inte behöver andra människor. Maria Montessori poängterade att genom att hjälpa barnet till personligt oberoende så tillfredsställer vi ett i grunden socialt behov. Endast genom sitt oberoende kan barnet nå dithän att det ser sig självt som värdefullt. Det underlättar deras möjligheter till social anpassning. Hon påpekade också att det är enbart starka personer som orkar stå emot människor som är fulla av hat, avundsjuka och diktatorer. Svaga individer följer vilken ledare som helst.

Läroplanen för förskolan (Lpfö 18, rev 25) säger följande om barnen:

”Förskolan skall ge varje barn förutsättningar att utveckla:

- sin identitet och känner trygghet i den samt medvetenhet om rätten till sin kroppsliga och personliga integritet*
- öppenhet, respekt, solidaritet och ansvarstagande*
- förmåga att upptäcka, reflektera över och ta ställning till olika etiska dilemman och livsfrågor i vardagen*

4.4 Lärarna

Skall vara en länk mellan miljön och barnet, en dynamisk länk. Läraren är passiv till det yttre men mycket aktivt i det inre, organiserar vardagen, presenterar material, hjälper till när barnet signalerar. Viktigt att läraren har en förståelse till materialet och vet syftet med allt. En god lärare är tydlig mot vårdnadshavarna och kan svara på frågor angående material, verksamhet och organisation. Bör även ha en god kunskap om barnets utveckling, det absorberande sinnet och de sensitiva perioderna. Det ska finnas en tilltro till barnet och respekt. Viktigt att det finns gränssättning så att barnet känner den tryggheten. Som lärare bör man ha en personlig förberedelse, man måste kunna se sina egna styrkor och svagheter.

Läroplanen för förskolan (Lpfö18, rev 25) säger följande om läraren:

”Förhållningssättet hos alla som verkar i förskolan, och deras sätt att agera och tala om något, påverka barnens förståelse och respekt för de rättigheter och skyldigheter som gäller i ett demokratiskt samhälle. Därför är alla som verkar i förskolan viktiga förebilder.” (Lpfö18, rev 25)

5. Normer och värden

”Förskolan ingår i skolväsendet och vilar på demokratins grund. Av skollagen (2010:800) framgår att utbildningen i förskolan syftar till att barn ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna, för de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på och för att lagar och andra föreskrifter som gäller i samhället ska följas.” (Lpfö18, rev 25)

Förskolan ska ge barnen möjlighet att utveckla respekt och förståelse för alla människors lika värde. Barnen ska också få utveckla ett växande ansvar och intresse för hållbar utveckling. På Linblomman stöttas och vägleds barnen för att utveckla förmågan att kunna samarbeta och hantera konflikter. Maria Montessoris tanke med respekt för varje barn, dess kompetens och att varje barn är unikt – genomsyrar hela verksamheten. Vi lyfter fram det positiva hos varje barn och tror på barnets förmågor.

6. Omsorg, utveckling och lärande

”Miljön i förskolan ska erbjuda alla barn varierade aktiviteter i olika sammanhang. Många valmöjligheter ger ökade förutsättningar för barnen att bredda sina lekmönster och val av aktiviteter.”

Arbetspass

På Montessoriförskolan så kallar vi barnets lek för arbete. Det är barnets aktivitet under dagen och vi värdesätter och respekterar den. På förskolan har vi ett sammanhängande arbetspass på förmiddagen. Barnen väljer fritt mellan de olika materialen som de är intresserad av och som introducerats för dem, t ex språk, sensoriskt, matematik, praktiskt, kultur osv. Det finns små mattor att rulla ut på golvet och bord att sitta vid. Varje barn respekterar de övriga barnens arbetsplats. Barnen väljer själva när de vill ta en paus, kanske för att ta en frukt vid fruktbordet eller för att lyssna på musik/bok.

Praktiska materialet

Det praktiska materialet är det första materialet som erbjuds barnen på en Montessoriförskola. Dessa övningar ger träning och förfining av grundläggande rörelser och beteenden som behövs för att klara av vardagen. Barnet vill imitera den vuxne och vara delaktig i vårt arbete, det är en inre drivkraft som barnet innehar. Arbetet för med sig att barnet blir mer självständigt och får därmed ett ökat självförtroende. Syftet med att göra speciellt material för vardagsaktiviteter är att ge barnet tillfälle att träna en färdighet åt gången tills rörelserna blir automatiserade. Därefter kan barnet använda dem som redskap i sin vardag.

Materialet är indelat i 4 områden:

- att lära sig artighet och att lära sig hjälpsamhet mot andra och att kunna ta hänsyn.
- att kunna ta hand om miljön både inne och ute.
- att kunna ta hand om sin egen person
- att träna både fin- och grovmotoriken; handen och kroppen. Handen är hjärnans instrument.

Läroplanen för förskolan (Lpfö 18, rev 25) säger följande:

Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla:

- *förmåga att ta ansvar för sina egna handlingar och för miljön på förskolan*

Sensoriska materialet

Barnen lär sig genom sina sinnen och i det sensoriska materialet förfinas alla sinnen till sin fulla potential. Materialet är oftast självriktande och är till för att skapa ordning i det kaos av intryck som världen sänder ut. Ordningen och begreppen ger självförtroende och koncentrationsförmåga. Detta är grunden för all vidare kunskap. Materialet förbereder den intellektuella vidareutbildningen.

Övningarna syftar till:

- att träna ett sinne i taget, barnet lär sig t ex gradera, klassificera, se likheter och olikheter, dimensioner osv.
- att få utforska
- att skapa ordning och bearbeta de intryck som barnet fått med sig från födsel.
- att ge barnet ett nyanserat språk, att kunna para och gradera, jämföra och upptäcka.

Läroplanen för förskolan (Lpfö 18, rev 25) säger följande:

Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla:

- *förmåga att använda och förstå begrepp, se samband och upptäcka nya sätt att förstå sin omvärld*
- *förståelse för rum, tid och form, och grundläggande egenskaper hos mängder, mönster, antal, ordning, tal, mätning och förändring samt att resonera matematiskt om detta*

Språk materialet

Språkmaterialet berikar barnets ordförråd, tränar barnets tal och övar barnet i skrivning och läsning. Dessa övningar har förberetts i det praktiska och sinnestränande materialet.

På Montessoriförskolan arbetar vi mycket med **det talade språket**, barnen behöver begrepp och ett rikt ordförråd för att kunna uttrycka sig. Genom vår genomtänkta miljö med intressanta föremål, vackra bilder, givande berättelser, mycket högläsning och samtal kring bilder och litteratur så uppmuntrar vi barnen till talet och ger de nyanser i språket. Även det sinnestränande materialet ger barnen fler begrepp som liten, stor, mörk, ljus, svart, vit osv.

För att barnet skall kunna använda **det skrivna språket**, så måste handen och hjärnan vara förberedda. Montessorimaterialet förbereder handens rörelser genomgående, barnet får per automatik in pennngrepp, handens lätthet, vänster till högerriktning samt handledsrörelsen. Hjärnan förbereds genom det rika ordförrådet som nämns ovan, de får också hjälp till ett logiskt tänkande av ordningen i vår miljö. Vi introducerar bokstävernas ljud med hjälp av olika lekar och material. Barnen får möjlighet att analysera nyanserna i orden. När handen och hjärnan är förberedda är barnet färdigt att ge uttryck för sina tankar i ord, dvs. skrivning. Då kan barnet skriva, först med hjälp av det så kallade rörliga alfabetet där barnet kan bygga ord med färdiga bokstäver (här ställs inga krav på att kunna forma bokstäver med handens rörelser). När handen är redo skriver barnet med penna. Den första skrivningen sker alltid utan att den vuxne går in och rättar, det skall få flöda.

Läsning är att förstå någon annans tankar, detta kräver större mognad och kommer därför något senare. Läsprocessen innebär att jag har ett okänt skrivet ljud vars symboler jag måste känna igen. Jag måste utforma varje symbols ljud. Sedan måste jag koppla samman dessa ljud och uttala dem. Slutligen måste jag förstå ordets innebörd och eventuellt också i sitt sammanhang.

Det är viktigt att påpeka att ingenting av ovanstående sker under press. Allt görs på barnets villkor och med stor lust och glädje.

Läroplanen för förskolan (Lpfö 18, rev 25) säger följande:

Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla:

- *ett nyanserat talspråk och ordförråd samt förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra i olika sammanhang och med skilda syften*
- *intresse för bokstäver och för att lära sig läsa samt förståelse för hur skriftspråk och symboler kan används för att förmedla budskap*

Matematikmaterialet

Med hjälp av matematikmaterialet ges barnet möjlighet att utforska mängder och siffror. Materialet ger träning i addition, subtraktion, multiplikation och division. Allt material börjar i det konkreta materialet och går mot det abstraktare. För att tänka matematiskt måste barnet ha uppnått en viss mognad. Barnet i Montessoriförskolan får det mest genom indirekt metoder. T ex de praktiska övningarna och det sinnestränande materialet. Hela förskolans förberedda miljö är viktig för barnets utveckling. Matematiska termer introduceras på förskolan för att barnen ska ha en förståelse med sig till skolan. De har hört termerna och kan härleda sina kunskaper. På förskolan arbetar vi mycket med uppskattningsövningar, t ex att gissa hur många stenar som finns i burken. Vi kan prata om fler och färre och vad dessa ord betyder. Viktigt att använda matematiska begrepp dagligen i verksamheten för att befästa barnens kunskap.

Under läsåret 2026/2027 vill vi stärka matematikens naturliga plats i förskolans vardag och utveckla pedagogernas förmåga att uppmärksamma, utmana och synliggöra matematiskt lärande. Mål för året är att:

- skapa en tydligare progression i matematikundervisningen
- ge barnen möjlighet att utveckla förståelse för antal, mängd, tal, former, mönster, sortering, mätning, rum, tid och problemlösning
- använda Montessori-materialet som en viktig del av matematikundervisningen
- synliggöra matematik i lek och vardagliga situationer
- ge barnen möjlighet att undersöka, jämföra, resonera och hitta egna lösningar.

Läroplanen för förskolan (Lpfö 18, rev 25) säger följande:

<i>Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla:</i>
<i>förmåga att använda matematik för att undersöka, reflektera över och pröva olika lösningar av egna och andras problemställningar</i>
<i>förmåga att urskilja, uttrycka, undersöka och använda matematiska begrepp och samband mellan begrepp</i>
<i>förståelse för rum, tid och form, och grundläggande egenskaper hos mängder, mönster, antal, ordning, tal, mätning och förändring, samt resonera matematiskt om detta</i>

Syftet med de prioriterade målen:

Syftet är att utveckla undervisningens kvalitet och skapa en tydligare progression i barnens matematiklärande samt skapa en fördjupad kunskap och samsyn hos pedagogerna samt att vi vill synliggöra matematik i förskolan för vårdnadshavarna.

Metod:

Vi utgår från den matematik som redan finns i barnens vardag och medvetengör och synliggör den. Matematik finns runt oss i alla situationer, vi möter matematik i skapandet, när vi bygger, jämför, löser problem etc etc Vårt motto är att inte främst öka mängden matematikaktiviteter utan utveckla kvaliteten i den undervisning som redan sker.

Metoden presenteras i arbetsplanen för varje avdelning som ska vara sammanställd innan oktober månads slut. Under sep/okt genomförs en mängd observationer, grundläggande studier för pedagogerna kring ämnet och diskussioner hur vi ska närma oss ämnet.

Kultur materialet

Inom detta material tar vi upp:

- geografi och historia
- botanik och zoologi
- vetenskap och konst

Genom kulturmaterialen får barnen upptäcka ovan nämnda ämnen och får nycklar till dem. Vi har pussel, klassificeringskort, böcker, bilder, jordglob osv. Precis som i övriga övningar på förskolan så arbetar vi från det konkreta till det mer abstrakta.

Barn upptäcker med hela kroppen och naturen är utgångspunkten för upplevelserna. För att lära sig något så måste vi först upptäcka och för att kunna upptäcka måste vi vara närvarande – det är vi när alla våra sinnen är öppna. I naturen stimuleras barnen genom sinnena, den naturliga inlärningsprocessen drar igång och barnet kan då forma sin egen bild av verkligheten.

Läroplanen för förskolan (Lpfö 18, rev 25) säger följande:

Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla:

- förståelse för samband i naturen och för naturens olika kretslopp samt för hur människor, natur och samhälle påverkar varandra*
- förståelse för naturvetenskap, kunskap om växter, djur samt enkla kemiska processer och fysikaliska fenomen*
- förmåga att utforska, beskriva med olika uttrycksformer, ställa frågor om och samtala om naturvetenskap och teknik*

Traditioner

Vi har återkommande traditioner på förskolan som ibland är för hela familjen och ibland bara för barnen på förskolan:

- Födelsedagar - alla barn firas i samband med sin födelsedag, de blir uppvaktade med paket, kort och sång. Från det år barnet fyller 4 firas de med en födelsedagspromenad, barnet går med en jordglob och cirkulerar kring solen. En lärare läser familjens berättelse om vad som hänt i barnets liv, år för år.
- Familjeaktivitet på hösten – ibland bjuder vi in vårdnadshavarna till höstvernissage för att visa vad vi arbetat med under höstterminen. Andra år väljer vi att tillsammans med familjerna ha en uteaktivitet i form av reflexpromenad eller tipspromenad med avslutande korvgrillning.
- Advent – vi börjar pynta, öppna adventspaket och pryda vår julkrubba. Övar luciasånger.
- Lucia – vi firar utomhus med luciatåg, glögg och pepparkakor. Familjerna bjuds in.
- Jullunch – dans kring granen, gemensam lunch med långbord, oftast kommer tomten på besök.
- Vinteraktivitet - någon form av familjeaktivitet varje vinter beroende på väder: pulkaåkning, skridskor, skidåkning etc. som avslutas med korvgrillning.
- Påsk lunch – gemensam lunch med långbord, påsk promenad och utdelning av påskbrev.
- Drop-in fika – vi firar förskolans födelsedag varje april med kaffe/saft och kaka.
- Städ/fixardagar – varje vår och höst är det städ och fix på förskolan
- Sommarfest – vi uppträder med sång, dans, skapande och håller vår avtackning till blivande skolbarn. De blivande skolbarnens familjer bjuder på tårta. Alla familjer har egen picknick med sig och vi firar i gröngräset.
- Sommarutflykt – vi åker någonstans med hela barngruppen och ofta deltar vårdnadshavarna också, under maj/juni.
- Midsommar – vi klär en liten midsommarstång och dansar traditionella danser, äter sommarlunch och avslutar med glass och jordgubbar.

Läroplanen för förskolan (Lpfö 18, rev 25) säger följande:

"I förskolans uppdrag ingår att överföra och utveckla ett kulturarv –värden, traditioner och historia, språk och kunskap – från generation till nästa. Förskolan ska också se till att olika kulturer synliggörs i utbildningen."

Samling

Barnen ska känna gemenskap, glädje och trygghet i gruppen. Vi vill genom samlingen synliggöra varje enskild individ. Under samlingen tränas flera olika områden som t ex språk- och begreppsuppfattning, motorik, socialt samspel, demokratiska beslut, värderingar m.m. Vi ser till att alla barn, oavsett ålder får lika stort inflytande och utrymme. För att stärka gemenskapen i gruppen uppmärksammar vi på samlingen vilka barn och vuxna som är närvarande respektive frånvarande.

Läraren uppmuntrar och skapar möjlighet för varje barn till att få komma till tals eller på annat sätt uttrycka sig, vilket ger barnen ett självförtroende. Samlingen kan innehålla allt från att presentera ett material till sånger, rim, ramsor, lekar, sagor, dramatisering och rörelse.

Fri lek

I den fria leken får barnen möjlighet att bearbeta upplevelser och intryck. Den fria leken ska ge barnen en chans till social träning, dvs. öva kommunikation, problemlösning, språk och sammanhållning med flera kamrater. Barnen utvecklar sin identitet genom roller, att kunna leva sig in i en roll är en tillgång för att kunna utveckla empati. Leken ger även tillfälle att träna motorik, kreativitet och utveckling av

alla sinnen. Vi lärare ger tid för den fria leken, vi ser till att miljön är förberedd för fri lek. Lärarna ska finnas till hands för att stimulera och stötta där det behövs. Det är viktigt att leken respekteras och inte avbryts i onödan.

Läroplanen för förskolan (Lpfö 18, rev 25) säger följande:

"Lek och rörelse ska ha en central plats i utbildningen. Ett förhållningssätt hos alla som ingår i arbetslaget och en miljö som uppmuntrar till lek och rörelse har stor betydelse för barnens utveckling, lärande och välbefinnande"

Skapande verksamhet

Barnen ska få möjlighet att experimentera och uppleva färg och form på olika sätt. Vi vill förmedla upplevelser, tankar och erfarenheter genom flera uttrycksformer som lek, bild, rörelse, sång och musik, dans och drama. Barnen får utifrån mognad och ålder uppleva och prova olika material och tekniker. Vi lyssnar till olika sorters musik och använder instrument. Barnen utvecklar sin kroppsuppfattning och motorik genom dagliga aktiviteter både inne och ute.

Läroplanen för förskolan (Lpfö 18, rev 25) säger följande:

"Barnen ska ges tid, rum och ro till eget skapande. De ska få möjlighet att utforska, reflektera kring och beskriva sin omvärld. Utbildningen ska ge barnen möjlighet att uppleva, gestalta och kommunicera genom olika estetiska uttrycksformer som bild, form, drama, rörelse, sång, musik och dans."

Utevistelse

Barnen på Linblomman är ute varje dag, något vi prioriterar. Vi vill lära barnen visa respekt för allt som lever och växer i vår natur och att följa årstidsväxlingarna. Utomhus ges barnen tillfälle till fri lek där de tränar sin fin- och grovmotorik, kroppsuppfattning, balans, koordination och sociala färdigheter. Vår gård erbjuder barnen en stimulerande och motoriskt utmanande miljö. Det finns aktiviteter anpassade efter barnens utveckling, mognad och önskemål. Barnen ges möjlighet till fri lek, men även organiserade lekar, att upptäcka naturen och teman utomhus.

Lek och rörelse ska ha en central plats i utbildningen. Ett förhållningssätt hos alla som ingår i arbetslaget och en miljö som uppmuntrar till lek och rörelse har stor betydelse för barnens utveckling, lärande och välbefinnande. När någon i arbetslaget följer eller leder lek på lämpligt sätt, antingen utanför leken eller genom att själva delta, kan faktorer som begränsar leken uppmärksammas samt arbetssätt och miljöer som främjar lek utvecklas. Genom en aktiv närvaro är det möjligt att stödja kommunikationen mellan barnen samt förebygga och hantera konflikter." (Lpfö18, rev 25)

Vi upplever att den variation och den bredd av aktiviteter som erbjuds i vår inomhusmiljö inte är lika självklar och tydlig för barnen när vi flyttar ut. Och har därför valt att arbeta **prioriterat med utomhuspedagogik läsåret 2026/2027** Kanske behöver vi se över den fysiska miljön utomhus? Men allra mest behöver vi se över pedagogernas arbetssätt när det kommer till utomhusvistelsen. Vad säger forskning och vetenskap kring barns utomhusvistelse och undervisningen som sker utomhus? Kan vi ta hjälp av utomhuspedagogiken som ur och skurförskolorna använder sig av?

Syftet med de prioriterade målen:

Vi vill utveckla vår utomhuspedagogik så att utemiljön blir en självklar pedagogisk lärmiljö där alla barn finner trygghet och vet vad som förväntas av dem. Utemiljön ska vara en plats för lek och fysisk aktivitet såväl som för planerad undervisning. När vi är utomhus samsas flera barn i olika åldrar på samma yta. Hur ska vi organisera oss för att alla barn ska vara trygga utomhus, för att alla barn ska hitta

aktiviteter som de lockas av samt för att kunna flytta med oss undervisningen när vi lämnar montessorirummet?

Vi har under alla år sett att det är svårt för oss att upprätthålla den tydlighet, den närvaro och det fokus som vi pedagoger har inomhus till utomhusvistelsen. Utomhus är barnens frihet och självständighet större, vilket de flesta barn klarar av men vår erfarenhet säger att det alltid finns något barn som inte hittar sin trygghet och glädjen i att vara utomhus. Del av dagen som vi är utomhus är stor och här ser vi utvecklingspotential för oss. Syftet med utvecklingsområdet är att skaffa oss en fördjupad kunskap och en samsyn kring utomhuspedagogik.

Metod:

Vi ska se över vår fysiska utomhusmiljö och säkerställa att det finns rum för rörelse, lek, kreativitet, fantasi, vila och inlärning. Samtidigt som den förberedda utomhus miljön ska uppdateras så ska vi också se över vilket arbetssätt som är mest gynnsamt för barnens utomhusvistelse. Kanske behöver vi vara tydligare i hur vi organiserar oss och i ansvarsdelar i arbetet som sker ute?

Vi ska ta hjälp av forskning och litteratur i ämnet.

Metoden presenteras i arbetsplanen för varje avdelning som ska vara sammanställd innan oktober månads slut. Under sep/okt genomförs en mängd observationer, grundläggande studier för pedagogerna kring ämnet och diskussioner hur vi ska närma oss ämnet.

7. Barns inflytande

”Barn har rätt till delaktighet och inflytande. De behov och intressen som barnen själva på olika sätt ger uttryck för ska ligga till grund för utformningen av miljön och planeringen av utbildningen. (Lpfö 18, rev 25)

Enligt läroplanen för förskolan (Lpfö18, rev25) ska utbildningen ta hänsyn till barns olika förutsättningar och behov. Utbildningen ska anpassas till alla barn i förskolan. Genom att tydliggöra och begripliggöra vardagen i förskolan kan barnens energi och fokus gå till att lära och utvecklas.

8. Förskola och hem

”Förskolan ska samarbeta med hemmen för att ge barnen möjlighet att utvecklas efter sin förutsättning. Förskolan ska tydliggöra för barnen och barnens vårdnadshavare vilka mål utbildningen har. Detta är förutsättningen för deras möjlighet till inflytande och förståelse för förskolans uppdrag”. (Lpfö 18, rev 25)

Ett gott samarbete mellan hem och förskola skapar en trygghet hos alla parter. Vi ska utifrån varje barnens bästa ha en professionell dialog med vårdnadshavarna där barnens och familjens bästa är i fokus. Med tydliga rutiner för samtal/möten med vårdnadshavarna och stor lyhördhet för vårdnadshavarnas önskemål skapar vi goda förutsättningar för gott samarbete.

Introduktion

Läroplanen för förskolan (Lpfö 18, rev 25) säger följande:

”Rektorn ska ansvara för att varje barn tillsammans med sin vårdnadshavare får en god introduktion i förskolan”.

Första kontakten

Familjen tar kontakt med förskolan och blir visade runt av rektor och får information om vår verksamhet. Rekryteringsgruppen informerar intresserade familjer av det åtagande som finns inom kooperativet. När familjen sedan får beslut om placering på förskolan så kontakter rektor familjen för vidare information kring schema, startdatum, introduktionssrutiner och vilken ansvarig pedagog som kommer att kontakta familjen för att boka datum för hembesök.

På förskolan förbereder vi de familjer som finns i kooperativet om att vi kommer att få nya medlemmar. Vi förbereder även rent praktiskt med hylla, namnlappar och portfoliopärm. Vi vill att alla familjer ska känna sig välkomna till förskolan.

Introduktion

Första kontakten mellan barn och lärare sker vid hembesök. Läraren besöker hemmet för att få kontakt med barnet i dess hemmiljö. Schema för introduktionsdagarna görs i samråd mellan ansvarig lärare och vårdnadshavare. Vi använder oss av s.k föräldraaktiv introduktion där vårdnadshavare deltar i alla dagens rutiner/aktiviteter och finns nära sitt barn under hela dagen. Allt för att barnet i lugn och ro ska kunna utforska, observera och lära känna sina kamrater, lärare, rutinerna och miljön. Det är miljön, de andra barnen och/eller läraren som lockar barnet till aktivitet och barnet själv som väljer sitt deltagande i aktiviteten.

Bra att känna till under introduktionen:

- Du som vårdnadshavare kommer att vara med ditt barn på förskolan i 3 dagar ca 9.00 – 15.00. Då är det du som hjälper barnet med blöjbyte, tröst, vila, matsituation osv. Tanken är att både barnet och ni som vårdnadshavare slussas in i vår verksamhet och får en bild av hur alla rutiner fungerar.
- Den lärare som introducerar erbjuder er att börja med ett hembesök för att barnet ska få en första bild av pedagogen i sin trygga hemmiljö.
- Vi vill lära känna ditt barns olika egenheter och personlighet. Det gör vi genom att observera, samtala med er och var med när barnet söker kontakt med oss.
- Ditt barn ska lära känna lärare, kamrater, rutiner och miljön. Det tar olika lång tid för olika barn. Vi försöker att anpassa oss efter ditt barns behov.
- Viktigt att alltid göra tydliga avsked, gärna på samma sätt varje gång. Det är också av stor vikt att du går när du har sagt att du ska det. Barn behöver veta vad som gäller, var tydlig och gör lämningen kort.
- Det kan hända att ditt barn reagerar på introduktionen t ex genom att sova oroligt, äta dåligt, plötsligt kissa på sig (om han/hon är torr). Vid hämtning vill barnet ha all din uppmärksamhet, barnet kanske har längtat efter dig hela dagen, så gör hämtningen kort.
- Bakslag kan ske. Trots att introduktionsperioden har fungerat bra är det inte ovanligt att barnet efter en tid reagerar starkt då det blir lämnat på morgonen.
- Det är viktigt att du som vårdnadshavare känner att du kan tala om för oss om du är orolig eller undrar över något. Känner du tillit till personalen så påverkar det ditt barn positivt.
- En tid efter introduktionen har vi ett så kallat uppföljningssamtal med vårdnadshavare. Då sitter vi ner och pratar om den första tiden på förskolan, om hur det fungerar för ditt barn.

Lämning & hämtning

Barn och vårdnadshavare ska vid lämningen på förskolan känna trygghet och förtroende för personalen. Vi lärare vill ha en öppen kommunikation med er, både vid lämning och hämtning, där vi kan delge varandra information om barnet. Lärare tar emot barn och vårdnadshavare på ett varmt och positivt sätt, så att de känner sig välkomna till förskolan. På Fröet välkomnas barnet i hallen och tillsammans går de in på avdelningen. På Linet tas barnet emot i hallen där vi säger "God morgon". Vid hemgång säger vi "Hej då" och avslutar dagen på ett tydligt sätt samt att vi stämmer av hur dagen har varit med vårdnadshavare.

Läroplanen för förskolan (Lpfö 18, rev 25) säger följande:

"Arbetslaget ska ta ansvar för att utveckla en tillitsfull relation mellan förskolan och hemmen."

Måltider

Matstunden ska vara en lugn och trevlig stund där barnen kan äta sig mätta, samt träna bordsskick och finmotorik. Vi vill ge barnen en positiv inställning till mat och uppmuntra barnen till att smaka. Maten ska vara hemlagad och av näringsrik kost. För att få en lugn matsituation skapar vi regler vid matbordet, t ex att sitta ordentligt på stolen, sitta kvar en stund sedan man ätit klart. Vi tränar bordsskicket genom att lära barnen att vänta på sin tur och tacka för maten. Finmotoriken tränas genom att barnen får öva sig på att använda kniv och gaffel, dela maten, breda smörgåsen, lägga upp maten själv samt att duka av efter sig.

Vilan

Målet med vilan är att alla barn ska få en stunds avkoppling och att vi tillsammans med barnet hittar verktyg som passar varje barns behov. De mindre barnen sover oftast i vagnar. Vila kan även ske genom bokläsning, lyssna till musik eller bara en stunds egen tid på soffan.

Barn i behov av stöd

Vi vill ge alla barn samma grundtrygghet och kontinuitet i det pedagogiska arbetet. Barn i behov av stöd behöver en tydligare struktur under t ex introduktionstiden. Dagsrutinerna ska vara tydliga, enkla regler och en tydlig struktur över dagen. Vid behov ser vi över om ökad resurs ska finnas kring barnet för stöttning och stimulans. Det är viktigt med ett bra samarbete med hemmet, detta ger en stor trygghet för barnet, vårdnadshavare och pedagoger. Om vårdnadshavare önskar sker tätare kontakter, samtal och uppföljningar. Vi anpassar verksamheten och arbetet med barnet genom att observera, dokumentera, kommunicera och följa upp. Alla övergångar från avdelning till avdelning eller från förskola till skola ska förberedas i god tid för att övergången ska bli trygg för barnet. Fler besök planeras in än vad som är brukligt, så att den nya miljön ska kännas mindre okänd och överflytten underlättas.

Läroplanen för förskolan (Lpfö 18, rev25) säger följande:

"Förskolan ska särskilt uppmärksamma barn som av olika anledningar behöver mer ledning och stimulans eller särskilt stöd. Alla barn ska få en utbildning som är utformad och anpassad så att de utvecklas så långt som möjligt."

9. Övergång och samverkan

"Förskolan ska samverka på ett förtroendefullt sätt med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet för att stödja barnens utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv."

(Lpfö 18, rev 25)

Syftet med en god samverkan är att barn och vårdnadshavare ska känna trygghet när de lämnar Linblomman för skola/förskola/fritidshem. Det är dock alltid vårdnadshavarna som bestämmer hur mycket information de vill överlämna om sitt barn – pga. sekretesslagen.

Hur arbetar vi för att nå en god samverkan med förskoleklass, förskola, skola och fritidshem vid överflyttning av barn:

- Vi har en dialog med förskolor och skolor för att stödja barns utveckling och lärande.
- Att tillsammans med personalen på annan förskola/skola uppmärksamma varje barns behov av stöd och stimulans
- I god tid kontaktas vi oftast av de berörda skolorna. Vi bokar in en träff på förskolan där ansvarig lärare träffar barnet/barnen som kommer att börja på deras skola.
- Vi eftersträvar att få till ett överlämnande samtal där vi, vårdnadshavare och lärare från skolan deltar, dock är det vårdnadshavarna som väljer vilken information som lämnas över till skolan gällande deras barn.
- Barn i behov av stöd erbjuds extra samtal i samband med överlämningen och ibland tillsammans med instanser utifrån som NP-enheten, BUP, Klaraborgs specialpedagogiska center etc.
- Barnen blir sedan inbjudna till besök på sin blivande skola och fritidshem. Oftast är en förskole pedagog med vid första tillfället och därefter följer vårdnadshavare med.
- Vid överflytt till andra förskolor tar vi kontakt med gällande förskola, om det är vårdnadshavarens önskemål.

10. Uppföljning, utvärdering och utveckling

”Syftet med utvärdering är att få kunskap om hur förskolans kvalitet, dvs. verksamhetens organisation, innehåll och genomförande kan utvecklas så att varje barn ges bästa förutsättning för utveckling oh lärande.” (Lpfö18, rev 25)

Alla som ingår i arbetslaget på förskolan ska dokumentera, följa upp och utvärdera arbetet med barnen. Även barn och vårdnadshavare ska vara delaktiga i utvärderingen.

Metod:

- Vi följer upp och analyserar vår verksamhet kontinuerligt för att säkerställa en god kvalitet.
- Varje barns utveckling och lärande ska kontinuerligt och systematiskt dokumenteras.
- Dokumentera barnens kommunikation, sociala samspel samt deras delaktighet och inflytande i verksamheten.
- Pedagogerna ska se till att läroplansmålen integreras i det pedagogiska arbetet.
- Vi använder olika former av dokumentation och uppföljningar som ger kunskaper om barns förutsättningar för utveckling och lärande i verksamheten, t ex skriftliga observationer, portfoliopärm, foton, utskrifter, förskoleappen m.m.
- Uppföljningar sker avdelningsvis varje vecka, månadsvis sker uppföljning/utvärdering tillsammans i hela arbetslaget.
- Enskilda samtal med barnen, intervjuer, demokratiska övningar och observationer sker kontinuerligt i vår verksamhet där barnen kan påverka sin vardag tillsammans med lärarna.
- Genom enkäter, andra utvärderingsverktyg, föräldramöten och i utvecklingssamtal har vårdnadshavare möjlighet att tycka till om verksamheten och på så sätt påverka den.

Vårt stöd i det systematiska kvalitetsarbete är vårt linjära årshjul som beskriver hur vårt arbete ser ut systematiskt under året. Årshjulet finns uppsatt i vår hall och på googeldrive så att alla berörda, lärare och vårdnadshavare kan följa vårt arbete.

Reviderad 2026 09 09